

Weber Márton

webermarci123@gmail.com

Mesék és természettudományok

A TETT-mesepályázat díjátadója

A Természettudományos Oktatásért Szabó Szabolcs Emlékére Közhasznú Alapítvány 2021-ben hirdette meg először a *Te és a természettudományok: mesés történetek* (vagy ahogy a legtöbben talán ismerik: TETT) pályázatát a Richter Gedeon Nyrt. kezdeményezésére és támogatásával. A szervezők a pandémia viszontagságai miatt kis csúszással, de megtörhetetlen lelkesedéssel tartották meg 2022. január 25-én a pályázat első – és minden kétséget kizáróan nem utolsó – díjátadóját.

A TETT-mesepályázat természettudományos vonatkozású mesés történeteket, novellákat várt az általános iskolás és középiskolás versenyzőitől, melyeket egy tizenegy tagú zsűri értékelt. A pályázat számos vonatkozásáról e lap hasábjain már korábban is írt a kezdeményezés ötletgazdája, Szántay Csaba. [1, 2]

Még a huszonegyedik életévemet sem töltöttem be, mikor felkérést kaptam a zsűrizésben való részvételre, egyedülként képviselve a korszályomat. Hogy mindenki megérthesse, hogyan kerültem a Magyar Tudományos Akadémia dísztermébe azon a bizonyos 25-ei, keddi napon, és miért kaptam éppen én azt a felkérést Kiss Tamás professzor felelős szerkesztő úrtól, hogy írjak ízelítőt az eseményről, elmesélem a saját történetemet:

Egyetemi tanulmányaimat elkezdve lelkesen vágtam bele a Dürer-verseny szervezésébe, ahol kémiafeladatokon kívül a döntőre jellemző szabadidős programok összeállításában is segédkeztem. Hagyományunk volt eddigre az Ajtósi Hírmondó – a döntő hivatalos újságja – lapjai között megjeleníteni egy mesét, mely az egyik évben matematikai, a másikban fizikai, a harmadikban kémiai motívumokra épült. Utóbbi megírására kértek fel a főszerzők, s így készült el *Aranyka, az aranyatom* története, mely illett az egy évvel később megálmodott TETT-pályázat elvárásaihoz. A döntőn részt vevő tanárok egy workshop keretében juttatták el a mesémet Szántay Csabához. Nem sokkal később érkezett is az a telefonhívás, mely az egész életemet megváltoztatta: szívesen vállalnék-e szerepet a pályázat operatív csapatában? Ilyen felkérésre az embernek nem is lehet más válasza, csak az *igen*. Így kerültem fél évvel később az MTA dísztermének színpadára.

Aznap tíz órakeretben harmadjára léptem be a tudomány magyar otthonának kapuján. Az első két alkalommal is lenyűgözött az épület grandiózussága, jelentőségének szelleme. Mikor fél tizenegy felé elkezdtek szállingózni a díjazott fiatalok, gyerekek, az ő szemükben is ugyanazt láthattam: lebilincselte a meglepetést némi tisztelettel és nem kevés izgalommal fűszerezve.

Tizenegy órakeret – amikor az izgalom már a zsűri számára is kézzelfoghatóvá sűrítette a levegőt – felcsendült Vihula Misa gitárművész első akkordja: a II. Magyar rapszodiát hallhattuk tőle. Mivel a családomban és a barátaim között is többen értenek a húrok bűvöléséhez, nem volt számomra idegen látvány egy gitárjáték. Misa azonban előadásmódjával már-már valós pulzust és vérnyomást lehelt a hangszerbe. Sokáig irigykedtem azokra, akik ilyen csodálatosan művelik a művészetek ezen formáját, hiszen mind Szántay Csaba, mind a legtöbb általam elismert és tisztelt tudós és pedagógus úgy tartja, hogy a tudományokkal foglalkozó ember jó,

A díjazottak

ha ért valamiféle artisztikához. Lélekemelő pillanat volt, mikor rájöttem, hogy ez nemcsak a zenét, hanem az írást is jelentheti. A díjátadón tehát ismét szignifikáns találkozó történt: az irodalom és a természettudomány mellé beköszönt hozzám a muzsika is.

A Richter részéről felszólalt Bogsch Erik elnök úr, aki hangsúlyozta a cég emberközpontúságát, illetve azt, hogy a cég működése számára milyen fontos az elkötelezett és kreatív természettudományos értelmiség jelenléte. Szántay Csaba a TETT szellemiségéről beszélt, beavatva a hallgatóságot a pályázat születésének, cseperedésének és kiteljesedésének néhány kulisszatitkába is. Végre elérkezett a várva várt pillanat: a díjak kiosztása. A zsűri minden kategóriában négy-négy díjat osztott ki, valamint három diák különleges művei kaptak különdíjat.

A legkisebbeknek Döbrentey Ildikó és Levente Péter – a pályázat védnökeiként szereplő művészpár – adta át a díjakat egy-egy meghatározó köszöntőbeszéd után. Összesen 159 érvényes pályázat érkezett be a legfiatalabb pályázóink kezei közül. A gyerekek eleinte kissé megszeppenve, később egészen felvillanyozva vették át a jutalmukat. Egy-egy feltett kérdésre adott válaszaikból még egy kicsit jobban meg is ismerhettük őket. Az első korcsoport győztes meséje a *Mekkora szíve van egy babszemnek?* című mű Horváth Adél és Horváth Lili testvérpár tollából. A történet két kicsiny babszemtestvéréről szól, akik némi viszontagság árán kerülnek ki a kerti földbe. A győztes pályaműből még egy részletet is megismerhettünk Döbrentey Ildikó elragadó felolvasásában.

A második korcsoportban az Sz2A elnöke, Holtzer Péter adta át a díjakat, aki a nyertes pályaművek és más közismert művészalkotások (pl. zeneművek, filmek) között felfedezhető kulturális hasonlóságokat mutatta be a vendégek számára. Ebben a kategóriában érkezett be a legtöbb érvényes pályamű, szám szerint 239 darab. A korcsoport győztes műve *Az én mesém*, szerzője Malaczkó Réka. A mese egy rossz tanulmányi átlagot produkáló diák drámai személyiségfejlődését mutatja be. Döbrentey Ildikó ebből a meséből is felolvasott nekünk egy részletet.

A középiskolásoknak, akikről összesen 138 érvényes pályázat érkezett, Pellioniszné Paróczai Margit, a Richter támogatáspolitikáért és alapítványi tevékenységek koordinálásáért felelős vezetője adta át a díjakat, aki köszöntőjében felhívta a figyelmet a

természettudomány és az irodalom egybefonódásában rejtlő lehetőségekre és értékekre, ami tulajdonképpen a pályázatunk üzenete is. A legidősebb tanulók közül a nyertes művet Pintér Péter Imre írta *Ózon, a csodák csodája, avagy egy kémiahistória* címmel; az írás zseniális szöveccel tűzdelve mutat be egy kémtörténetet. A műből Levente Péter olvasott fel nekünk részletet.

Az eredményhirdetés előrehaladtával láthattuk a fiatalok fejlődését is: a feltett kérdésekre a válaszok egyre komolyabbak lettek, a „humorfaktor” növekedése mellett még erőteljes üzenettartalmú feleleteket is hallhattunk. A zsűri számára nagy öröm volt a diákokat mentoráló felnőttekkel való találkozás, akik külön tapsban részesültek mentoráltjuk díjátvétele után. Némelyek csak online tudták követni az eseményt, de a pár másodpercre bekapcsolt kamerák elegendőek voltak ahhoz, hogy arcot társítsunk a pályázók őrzőihöz.

Az én feladatom volt a különdíjak kiosztása. Csak akkor döbentem rá, milyen sok ember érkezett az MTA dísztermébe erre az eseményre, amikor a vendégek felé fordultam a színpadon. Számomra a rengeteg arc látványa hozta el a díjátadó katarziszát (mint utólag megtudtam, több mint kétszázan voltak az esemé-

nyen), onnantól magam is gyarapítottam az ilyen eseményeken már-már kötelező bakik sorát.

Szántay Csaba záróbeszéde után az egész TETT-csapat megtapsolta az összes pályázót, s végül Misa (aki az egész díjátadó minden csendes másodpercében gitárjátékba kezdett, s a tapsokat is jól időzített akkordokkal díszítette) előadta a Pacsirta című művet a fent említett – igazából leírhatatlan – minőséggel. Két és fél óra, illetve némi fotózkodás után mindenki kiszállingózott a tereméből egy jól megérdemelt ebéd reményében.

Az MTA-n aznap négy nagy művészet tette tiszteletét: a természettudományok, az irodalom, a zene és a konyha művészete. A TETT annyira különlegesen pozitív hatású és annyira egyedi kezdeményezés, a díjátadó pedig olyan mértékben sűrítette magába ezeket a „pozitív energiákat”, hogy mindenki, aki csak részt vett ezen az eseményen, joggal érezhette: ezt mindenképpen folytatni kell!

A díjátadón készült képek, valamint a győztes mesék itt láthatók, illetve olvashatók: www.tettmesepalyazat.hu.

IRODALOM

[1] Szántay Cs., MKL (2021) 76, 303.

[2] Szántay Cs., MKL (2021) 76, 322.

A DÍJAZOTTAK

3. KORCSOPORT			
1. helyezett	Horváth Adél és Horváth Lili <i>Mekkora szíve van egy babszemnek?</i>	1. és 2. osztályosok	Páli Szent Vince Iskolaközpont (Kapuvár)
2. helyezett	Visnyár Jázmin Anna és Visnyár András Bence <i>A Sziklakirály fiai</i>	1. és 4. osztályosok	Pomázi Német Nemzetiségi Általános Iskola
2. helyezett	Kiss Emese <i>A víz elemi elegyei</i>	2. osztályos	Széchenyi István Általános Iskola (Alsónémedi)
3. helyezett	Király Sára <i>A torokfájós kislány és a denevér</i>	3. osztályos	Ciszterci Nevelési Központ (Pécs)
2. KORCSOPORT			
1. helyezett	Malaczkó Réka <i>Az én mesém</i>	7. osztályos	Szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnázium
2. helyezett	Jávor Botond <i>A királyfi útja</i>	8. osztályos	Városmajori Gimnázium (Budapest)
3. helyezett	Hegedüs Aliz <i>Arany Aranka útja Redoxiba avagy Jód, a Mester galaktikus útja a periódusos rendszerben</i>	8. osztályos	Szent István Gimnázium (Budapest)
3. helyezett	Fritsi Bertalan <i>Minden vízbe mártott test</i>	8. osztályos	Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium és Kollégium
küöldíjas	Sráj Ádám és Verba Béla <i>Periódusos rendszer krónikái: az ionos kötés legendája</i>	8. osztályosok	Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Gyakorló Általános, Közép-, Alapfokú Művészeti Iskola és Pedagógiai Intézet (Eger)
3. KORCSOPORT			
1. helyezett	Pintér Péter Imre <i>Ózon, a csodák csodája, avagy egy kémiahistória</i>	9. osztályos	Kápolnásnyéki Vörösmarty Mihály Általános Iskola
2. helyezett	Németh Liza Szófia <i>Édes mese</i>	11. osztályos	Tóth Árpád Gimnázium (Debrecen) és Gimnázium
2. helyezett	Fenyő Anna <i>Az ifjú fizikus</i>	10. osztályos	Kaposvári Munkácsy Mihály Gimnázium
3. helyezett	Ruzsicska Júlia <i>Az elveszett arany</i>	12. osztályos	Patrona Hungariae Katolikus Iskolaközpont (Budapest)
küöldíjas	Vajda Ádám <i>Mese az ezerarcú folyónkról</i>	10. osztályos	ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Általános Iskola és Gyakorló Gimnázium (Budapest)
küöldíjas	Méhes Katalin <i>A különleges orvosság</i>	10. osztályos	Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma (Pécs)